

ASIA Keski-Pohjanmaan maakuntakaavan (3. vaihe) vahvistaminen

VAHVISTETTAVAKSI SAATETTU PÄÄTÖS

Keski-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuuston päätös 22.4.2010

KAAVAN SISÄLTÖ

Vaihekaava 3. sisältää kaupan palveluverkkoa sekä maa-ainesten ottoa koskevat aluevaraukset. Lisäksi vaihekaavassa 3. tarkistetaan voimassa olevien 1. ja 2. vaihekaavakuntakaavojen yhdyskuntarakennetta, virkistysalueita ja luonnon monimuotoisuuden vaatimista koskevia aluevarauksia sekä kehittämisperiaatemerkinä. Kaava täydentää 24.10.2003 ja 29.11.2007 vahvistettujen 1. ja 2. vaihekaavakuntakaavojen kokonaisuutta muodostaen yhdessä niiden kanssa Keski-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan.

Keski-Pohjanmaan 3. vaihekaavalla on tarkoitus kumota 1. ja 2. vaihekaava niiden aluevarausten ja merkintöjen osalta, joihin 3. vaihekaava kohdistuu.

LAUSUNNOT

Sisäasiainministeriö, opetusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat antaneet maakuntakaavasta lausunnon.

Lisäksi puolustusministeriölle, valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattu tilaisuus lausunnon antamiseen.

Sisäasiainministeriöllä ja työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole huomautettavaa maakuntakaavasta.

Opetusministeriö

Opetusministeriö yhtyy asiasta pyytämäänsä Museoviraston lausuntoon.

Museovirasto toteaa, että se on antanut maakuntakaavaluonnoksesta sekä maakuntakaavaehdotuksesta lausunnot, joissa se on arvioinut kaavasunnitelmaa arkeologisen kulttuuriperinnön, kulttuurimaiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Keski-Pohjanmaan liitto on ottanut riittävästi huomioon Museoviraston aiemmissa lausunnoissa ja viranomaisneuvotteluissa esiin tuomat näkökohdat tai antanut niistä virastoa tyydyttävän vastineen.

Museovirasto pitää myönteisenä, että EO-merkinnän (Maa-ainesten ottoalue tai ottoon soveltuva alue) suunnittelumääräykseen on lisätty velvoite kiinteiden muinaisjäännösten huomioonottamisesta. Sen sijaan Museovirasto esittää toistamiseen, että kaavaselostuksen

luvussa 6.5. tulisi lausetta "Suunnittelussa olisikin selvittävä vedenalaisten muinaisjäännösten paikkatiedot" muuttaa seuraavasti: "Koska vesialueilla ei ole suoritettu arkeologisia vedenalaisinventointeja, vedenalaisten muinaisjäännösten sijainneista ei ole kattavaa tietoa. Ruoppaus- ja muita vesirakennustöitä suunniteltaessa tulee tämän vuoksi olla hyvissä ajoin yhteydessä Museovirastoon inventointitarpeen selvittämiseksi."

Museovirasto puoltaa kaavan hyväksymistä sekä arkeologisen että rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että maa- ja metsätalousministeriön toimialan kannalta keskeiset kaavamerkinnot ja -määräykset liittyvät maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin.

Kaavassa on mukana kehittämisperiaatemerkinnot ja matkailun vetovoima-alueena muun muassa Metsäpeuranmaan erämatkailualue. Kaavassa todetaan alueesta, että "Alueen kehittäminen perustuu luontoon liittyviin virkistys- ja vapaa-aikatoimintoihin alueella sijaitsevia luonnontilaisina säilyneitä aarnimetsiä ja rauhallisia metsäjärviä, suoluontoa sekä erämaaeläimistöä säilyttäen ja reitistöjä kehittäen". Ministeriö katsoo, että vähintään kaavaselvityksessä olisi ollut syytä tarkentaa, että kaavamerkinnot ei rajoita normaalia metsätalousoiketta.

Ministeriö pitää hyvinä esitettyjä tieverkoston kehittämistoimenpiteitä. Näillä voidaan edistää metsäteollisuuden puunkuljetuksia sekä energiantuotantoon liittyviä kuljetuksia. Pääradan parannuksen yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota riittävien puutavaran kuormauspaikkojen mahdollistamiseen. Rautateillä tapahtuvan puutavaran kuljetuksen on arvioitu lisääntyvän tulevaisuudessa merkittävästi.

Tulvavaara on huomioitu omana kohtana kaavassa suunnittelusuosituksen muodossa. Suosituksen mukaan "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alavilla alueilla huomioida sään ääri-ilmiöiden ja tulvien riskien minimoiminen". Ministeriön käsityksen mukaan tätä suositusta olisi voinut avata ja tarkentaa edelleen kaavaselvityksessä.

Maa- ja metsätalousministeriö huomauttaa, että kaavan vaikutuksia käsittelevässä selvityksessä olisi voitu kuvata laajemmin kaavan vaikutuksia maa- ja metsätalouden elinkeinoihin ja näiden elinkeinojen kehittämiseen.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo lopuksi, että edellä kuvatuista näkökohdista ja puutteista huolimatta maakuntakaavan vahvistamiselle ei ole laillista estettä.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö viittaa Liikenneviraston kaavaehdotuksesta antamaan lausuntoon, jossa todetaan, ettei ehdotuksesta ole huomautettavaa.

Maakuntakaavaehdotuksen rata- ja vesiliikennettä koskevat esitykset vastaavat viraston yleisiä tavoitteita, niin Oulun radan, Kokkolan suurteollisuusalueen ja pääradan välisen yhteyden, tasoristeysten poistamisen ja rataliikenteen melu/tärinävaikutusten huomioimisen, kuin Kokkolan 13 m väylän syventämisen 14 metriin osalta.

Tieverkkoa on käsitelty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualueen maakuntakaavaehdotusta koskevassa lausunnossa. Hyväksytyssä kaavassa tiestöä koskevia kannanottoja on noudatettu pääosin. Kuitenkin kaavassa esitetään edelleen kantatielle 63 Kauhava-Ylivieska tieluokan muuttamista valtatieksi edellyttävä merkintä kt -> vt, jolle ei ole katsottu olevan edellytyksiä, eikä sitä siksi ole syytä merkitä kaavaan.

Kaavassa on myös kaksi työpaikka-aluetta suurta maapinta-alaa vaativille toiminnoille Kokkolan etelä- ja pohjoispuolella. ELY-keskuksen liikennevastuualueen maakuntakaavaehdotusta koskevassa lausunnossa todetaan, että näiden alueiden jatkosuunnittelussa tulee selvittää niiden vaikutus liikennejärjestelyihin ja varautua mahdollisiin eritasoliittymäratkaisuihin.

Kaavassa on osoitettu ohikulkutiet yhteystarpeena niin Toholammen kuin Perhon taajamien kohdalle. Ohikulkutie ei toteudu lähitulevaisuudessa kummassakaan paikassa, mutta kaavamerkintää on pidetty perusteltuna, ottaen huomioon että kummassakin taajamassa on rakennettu taajaman kohtaan nykyiselle päätielle kiertoliittymiä ja nopeustaso on 40 km/h -täten taajaman kohdan järjestelyt eivät vastaa sujuvuudeltaan ja nopeustasoltaan valtakantatietasoa.

VALITUKSET

Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuuston päätöksestä ei ole valitettu.

Vastine

Keski-Pohjanmaan liitto on antanut vastineen lausuntojen johdosta.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN PÄÄTÖS

Kannanotot ministeriöiden lausuntoihin

Opetusministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavan selostuksessa on maankäyttö- ja rakennuslain 29 §:n mukaan esitettävä kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot eikä se ole oikeusvaikutteinen ja vahvistettava asiakirja. Kehitettävää laivaväylää koskevaan merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan väylän ruoppauksen yhteydessä tulee huomioida ruoppauksen vaikutukset muun muassa vedenalaiseen kulttuuriperintöön sekä on pyrittävä lieventämään niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Ympäristöministeriö katsoo, että muinaismuistolain (295/1963) 13, 14 ja 15 §:n selonottamis-, keskeyttämis- ja ilmoitusvelvollisuus sekä merkinnän suunnittelumääräys turvaavat vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointitarpeen huomioimisen ruoppaus- ja vesirakennustöitä suunniteltaessa.

Maa- ja metsätalousministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että maa- ja metsätalouselinkeinoja harjoitetaan niitä koskevan erityislainsäädännön ohjaamana. Maakuntakaavan sisältövaatimuksia koskevan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 28 §:n mukaan maakuntakaavassa on erityistä huomiota kiinnitettävä myös maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Maakuntakaavan selostuksessa on maankäyttö- ja rakennuslain 29 §:n mukaan esitettävä kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaavan selostus täyttää nämä vaatimukset. Maakuntakaavan selostus ei ole oikeusvaikutteinen vahvistettava asiakirja. Myöskään suunnitte-

lusuositus ei ole oikeusvaikutteinen ja vahvistettava kaavan osa. Maakuntakaava on yleispiirteinen alueiden käyttöä koskeva suunnitelma eikä kaavaselostuksessa ole velvollisuutta eritellä kaavan vaikutuksia yksittäisiin elinkeinoihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että kantatien 63 tieluokan muuttamista valtatieksi koskevaa merkintää (kt -> vt) on käsitelty kohdassa Vahvistamatta jätetyt kaavamerkinnät ja -määräykset.

Maakuntakaavassa osoitetut kaksi työpaikka-alueita suurta maapinta-alaa vaativille toimintoille (TP), sijoittuvat valtatie 8 varteen Kokkolan etelä- ja pohjoispuolelle ja merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaisesti alueelle ei saa sijoittaa runsasta asiointiliikennettä aiheuttavaa toimintaa. Suunnittelumääräyksessä todetaan vielä, että alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää päätiestön turvallisiin liittymäjärjestelyihin sekä alueiden kaupunkikuvalliseen merkitykseen Kokkolaa lähestyttäessä. Ympäristöministeriö toteaa, että toimintojen tarkempi sijoittuminen ja liikennejärjestelyt ratkaistaan riittäviin selvityksiin tukeutuen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota suunnittelumääräys ohjaa.

Johtopäätös ministeriöiden lausunnoista

Ympäristöministeriö katsoo, etteivät ministeriöiden kannat ole maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 4 momentin tarkoittamalla tavalla eriävät eikä tällaista tilannetta synny myöskään kaavan vahvistuspäätöstä tehtäessä. Asiaa ei siten ole tarpeen siirtää valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistavaksi.

Vahvistamatta jätetyt kaavamerkinnät ja -määräykset

Kantatieyhteiden Kauhava-Ylivieska toiminnallisen tieluokan muutos

Nykyinen kantatieyhteys Kauhava-Ylivieska (kt 63) on kaavassa esitetty nostettavaksi toiminnalliselta luokaltaan valtatieksi. Tieluokan noston perusteluina kaavaselostuksessa esitetään kaavassa osoitettujen uusien, muun muassa kaivostoimintaa koskevien, varausten seurannaisvaikutukset, joita ovat esimerkiksi tieverkon osien liikenteelliset muutokset sekä aluerakenteen ja yritystoiminnan kehittämistavoitteet. Liikenne- ja viestintäministeriö vastustaa lausunnon mukaan kantatien 63 merkitsemistä valtatieksi. Ministeriön mukaan tieluokan muuttamiselle ei ole edellytyksiä.

Maantielain (503/2005) 4 §:n 3 momentin nojalla liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja mitkä kantateitä. Maakuntakaavaratkaisu osoittaa siten maakunnan esitystä tieluokan muutokseksi.

Maantielain mukaan valtatie palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä, kun taas kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä. Ympäristöministeriö katsoo, että kantatie 63 on verkostolliselta asemaltaan kantatieluokkainen. Kaava-aineistossa ei ole esitetty sellaisia selvityksiä, jotka perustelisivat tieluokan nostoa. Perusteluina esitettyjen uusien muun muassa kaivoshankkeiden ei voida katsoa muuttavan tien verkostollista asemaa.

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa kantatie 63 on vahvistettu kantatietasoisena. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaava on mahdollisuuksien mukaan sovittava yhteen kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntakaavoituksen kanssa.

Ympäristöministeriö katsoo, ettei toiminnallisen luokan nosto täytä maakuntakaavan sisältövaatimuksia ympäristön ja talouden kannalta kestävien liikenteen järjestelyiden sekä maakunnan tarkoituksenmukaisen alue- ja yhdyskuntarakenteen osalta, ja jättää siten vahvistamatta kaavassa esitetyn kantatieyhteyden Kauhava-Ylivieska tieluokan muutoksen maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n vastaisena.

Merkittävästi parannettava seututie St 750 Patana

Maakuntakaavassa on osoitettu maantielle 750 merkittävästi parannettava seututie -merkintä Vetelin kunnan Patanan kylän kohdalle. Kaavaselostuksessa merkintää ei perustella, eikä merkinnän osalta ole esitetty selvityksiä tai suunnitelmia. Asiassa saadun selvityksen mukaan tien parantamistoimet liittyvät lähinnä kevyen liikenteen väylän rakentamiseen.

Ympäristöministeriö on 31.3.2000 antanut asetuksen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä. Kaavoissa voidaan tarvittaessa käyttää muitakin kuin asetuksen merkintöjä. Kun kaavassa käytetään asetuksen mukaista merkintää, sitä tulee käyttää asetuksessa esitetystä tarkoituksessa. Asetus kaavamerkinnöistä on tarkoitettu perustaksi kaavojen merkintäjärjestelmälle sekä merkintöjen käytön yhtenäisyydelle.

Ympäristöministeriö on 16.6.2003 antanut tarkempia ohjeita maakuntakaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöperiaatteista tätä koskevassa oppaassa. Oppaan mukaan "Merkittävästi parannettava tieosuus" -merkintää käytetään, kun on kysymys todella merkittävistä muutoksista, esimerkiksi tasoliittymien muuttamisesta eritasoliittymiksi, tien linjauksen merkittävästä parantamisesta tai yksiajorataisen tien muuttamisesta kaksiajorataiseksi. Vähäinen, pääasiassa nykyisellä sijaintipaikalla tapahtuva tien parantaminen, ei ole riittävä peruste merkinnän käyttämiseksi. Myöskään tieluokan muuttaminen ei sellaisenaan ole peruste kyseisen merkinnän käytölle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:ssä esitettyjen maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä huomiota ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen järjestelyihin. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Ympäristöministeriö katsoo, että maantien 750 merkittävästi parannettava seututie -merkinnän käyttämiseksi ei ole esitetty selvityksiä, joiden perusteella olisi arvioitavissa, täyttääkö merkintä maakuntakaavan sisältövaatimukset ympäristön ja talouden kannalta kestävien liikenteen järjestelyjen osalta. Tämän vuoksi ympäristöministeriö jättää maantien 750 merkittävästi parannettavaa seututietä koskevan merkinnän vahvistamatta kaavamerkinnöistä annetun asetuksen sekä maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisena. Maantien 750 osalta jää voimaan seututie-merkintä.

Kehitettävä laivaväylä

Maakuntakaavassa on osoitettu Kokkolan satamaan johtava laivaväylä merkinnällä kehitettävä laivaväylä. Merkintää koskevassa suunnittelumääräyksessä määrätään, että väylän ruoppauksen yhteydessä tulee huomioida ruoppauksen vaikutukset ammattikalastukseen, linnustoon ja kalastoon sekä vedenalaiseen luontoon ja kulttuuriperintöön sekä pyrkiä lieventämään niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

Voimassa olevassa Keski-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa väylä on osoitettu olemassa olevana laivaväylänä. Kehitettävä laivaväylä -merkinnän taustalla on hanke väylän

syventämiseksi 13 metristä 14 metriin. Hankkeen yleissuunnittelu on aloitettu Liikenneviraston toimesta kesällä 2011.

Kehitettävä laivaväylä -merkintä sijoittuu Natura 2000 -verkoston alueille Luodon saaristo (FI0800132) ja Kokkolan saaristo (FI100033). Verkostoon kuulumisen perusteena ovat molemmilla alueilla sekä luontodirektiivin mukaiset luontotyypit (SCI-alue) että lintudirektiivin mukainen linnusto (SPA-alue). Luodon saariston osalta priorisoituja luontotyyppejä ovat rannikon laguunit, Itämeren boreaaliset rantaniityt, boreaaliset luonnonmetsät sekä maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät. Kokkolan saariston osalta priorisoituja luontotyyppejä ovat rannikon laguunit, Itämeren boreaaliset rantaniityt, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät sekä maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät. Näitä alueita koskevien kuvausten mukaan suojelutavoitteet eivät rajoita olemassa olevien virallisten väylien kunnossapitoa eikä verkostoon sisällyttäminen muuta nykyisiä ruoppauslupamenettelyjä.

Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa todetaan, että kehitettävällä laivaväylällä voi olla merkittäviä vaikutuksia Kokkolan saariston Natura 2000 -verkoston alueeseen, ja että Natura-arviointi on tarpeellinen myöhemmissä vaiheissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Ympäristöministeriö katsoo, että Kokkolan satamaan johtavan laivaväylän syventämistä 13 metristä 14 metriin ei voida pitää väylän kunnossapito- tai ylläpitotoimenpiteenä, vaan kyseessä on väylän kehittämishanke. Maakuntakaava on luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettu suunnitelma. Täten kaavaratkaisun ei voida katsoa perustuvan riittäviin selvityksiin ja tutkimuksiin eikä merkinnän vaikutuksia Natura 2000 -verkostoon voida katsoa tulleen selvitettyksi luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla. Kaavamerkintään ei myöskään ole liitetty määräystä, joka ottaisi huomioon väylän sijainnin Natura 2000 -verkoston alueella.

Ympäristöministeriö jättää edellä esitetyin perustein kehitettävä laivaväylä -merkinnän vahvistamatta Kokkolan satamaan johtavan laivaväylän osalta maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä luonnonsuojelulain 65 §:n vastaisena. Ympäristöministeriö toteaa kuitenkin, että hankkeen toteuttaminen ratkaistaan vesilain (587/2011) mukaisessa lupamenettelyssä, eikä se edellytä väylän kehittämistä koskevaa merkintää maakuntakaavassa. Maakuntakaavamerkinnän vahvistamatta jättäminen ei siten ole esteenä käynnissä olevan yleissuunnittelu-prosessin ja siihen liittyvien vaikutusarviointien etenemiselle. Väylän osalta jää voimaan Keski-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan laivaväylä-merkintä.

Kalliomurskeen ottoalueet tai ottoon soveltuvat alueet (EO-3) Haarasaari Kokkolassa (885_435) ja Lamminneva Lestijärvellä (421_432)

Keski-Pohjanmaan kalliomurskeen ottoalueista tai ottoon soveltuvista alueista on tehty selvitys Keski-Pohjanmaan pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisprojektin yhteydessä (Länsi-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 6/2009). Maakuntakaavan

selostukseen sisältyvässä vaikutusten arvioinnissa todetaan, että näistä alueista Kokkolan Haarasaari ja Lestijärven Lamminneva sijoittuvat noin 750 metrin päähän Vionnevan (FI100019) ja Kivinevan (FI1001004) Natura 2000 -verkostoon kuuluvista alueista ja että suorat ja välilliset vaikutukset niihin luonnonarvoihin, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, ovat mahdollisia.

Vionneva on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisten priorisoitujen luontotyyppien keidassuot ja puustoiset suot perusteella (SCI) sekä lintudirektiivin mukaisen linnuston perusteella (SPA). Kivinevan alueella verkostoon sisällyttämisen perusteena ovat luontodirektiivin mukaiset priorisoidut luontotyypit aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot sekä *Alnus glutinosa* ja *Fraxinus excelsior*-tulvametsät (SCI). Maakuntakaavaselostusta tarkentavassa kohdekuvauksia koskevassa asiakirjassa todetaan, että kaavan toteuttaminen Kokkolan Haarasaaren ja Lestijärven Lamminnevan kalliomurskeen ottoalueiden osalta edellyttää luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Maakuntakaavaa hyväksyttäessä ei ole ollut käytettävissä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointia, jonka perusteella olisi voitu todeta, ettei Haarasaaren ja Lamminnevan mahdollinen käyttö kalliomurskeen ottoalueina merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Vionneva ja Kivineva on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Ympäristöministeriö jättää kalliomurskeen ottoaluetta tai ottoon soveltuvaa aluetta tarkoittavat merkinnät (EO-3) Kokkolan Haarasaaren ja Lestijärven Lamminnevan osalta vahvistamatta maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä luonnonsuojelulain 65 §:n vastaisina.

Vahvistamatta jätetyt kaavamerkinnät on merkitty kaavakarttaan punaisella.

Vähäiset muutokset

Ympäristöministeriö on tehnyt Keski-Pohjanmaan liiton suostumuksella maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 6 momentin nojalla maakuntakaavaan seuraavat vähäiset muutokset:

Vähittäiskaupan suuryksikköjen tai myymäläkeskittymien sijoitusvyöhykkeen (km) merkinnän esitystapaa maakuntakaavakartalla on täsmennetty siten, että merkinnän tarkoittama alue rajautuu Pohjoisväylän, Satamatien, Eteläväylän, Ventuksentien, Jyväskylätien ja Pohjanlahdentien sisäpuolelle.

Km-vyöhykemerkinään liittyvä suunnittelumääräys on muutettu kuulumaan seuraavasti:

Km-vyöhykemerkinään tarkoitetaan aluetta rajaavien Pohjoisväylän, Satamatien, Eteläväylän, Ventuksentien, Jyväskylätien ja Pohjanlahdentien sisäpuolelle jäävää aluetta. Vyöhyke käsittää myös keskustatoimintojen alueen. Alueelle sijoittuvan uuden, 22.4.2010 jälkeen rakennettavan, päivittäis- ja erikoistavarakaupan enimmäiskerrosala saa olla enintään 60 000 k-m² ja yhden erillisen yksikön enimmäiskerrosala enintään 35 000 k-m². Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee määritellä vähittäiskaupan suuryksikköjen tar-

kempi sijoittuminen ja mitoitus sekä on selvitetävä ratkaisujen vaikutukset riittävässä laajuudessa myös päätiestön sekä maakunnan ja koko kaupallisen vaikutusalueen näkökulmasta. Määräys ei koske paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa.

Vähäiset muutokset on merkitty maakuntakaavakarttaan sekä merkinnät ja määräykset sisältävään osaan punaisella.

Korjauskehotus

Keski-Pohjanmaan liittoa kehotetaan yhtenäistämään maakuntakaavan merkinnät ja kohdekuvaukset erityisesti matkailun vetovoima-alueiden/matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueiden sekä maaseudun kehittämisen kohdealueiden osalta.

Keski-Pohjanmaan liittoa kehotetaan selkeyden vuoksi poistamaan maakuntakaavaselostuksesta sivulta 19 sivulause kaupan palveluverkkoa koskevasta tekstistä, jossa todetaan km-vyöhyke-merkinnästä: ", joka koskee keskustatoimintojen ulkopuolista aluetta". Vastaavasti kehotetaan poistamaan maakuntakaavaselostusta tarkentavasta kohdekuvauksia koskevasta asiakirjasta sivulta 30 seuraava lause: "Vyöhykemarkintä koskee keskustatoimintojen ulkopuolista aluetta." Maininnat ovat harhaanjohtavia ja antavat virheellisen kuvan kaavamerkinnän ulottuvuudesta.

Maakuntakaavan vahvistaminen

Ympäristöministeriö katsoo, että Keski-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava muilta kuin edellä vahvistamatta jätetyiltä osin täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:ssä asetetut sisältövaatimukset. Koska maakuntakaavan vahvistamiselle muilta osin ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 3 momentista johtuvaa estettä, ympäristöministeriö vahvistaa maakuntakaavan.

Samalla ympäristöministeriö vahvistaa voimassa olevien 1. ja 2. vaiheen maakuntakaavamerkintöjen kumoamisen siltä osin kuin 3. vaihekaavassa osoitetaan merkintöjä seuraavasti:

1. vaihekaavasta kumotaan taajamatoimintojen alueet, kylät, energiahuollon alueet, yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnat, parannettavat ja uudet tielinjat liittymisjärjestelyineen, tieliikenteen yhteystarpeet, liittymäjärjestelyjen alueet, eritasoliittymät, parannettavat pääradat, sivuradat ja liikennepaikat, viheryhteystarpeet, maaseudun kehittämisen kohdealueet, virkistysalueet ja virkistys-/matkailukohteet, harjajensuojeluohjelman mukaan perustetut tai perustettavaksi tarkoitetut suojelualueet, arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat, tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet, tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat teollisuuden prosessivesialueet, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet tai kohteet sekä 2. vaihekaavasta keskustatoimintojen alueet ja vähittäiskaupan suuryksiköt.

Maakuntakaavan voimaantulo

Ympäristöministeriö määrää maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n perusteella maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jatkotoimenpiteet

Keski-Pohjanmaan liiton on maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaisesti kuuluttava maakuntakaavan voimaantulosta.

Keski-Pohjanmaan liiton tulee lisäksi lähettää maakuntakaava tiedoksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n mukaisille viranomaisille otettavaksi huomioon suunnittelussa, päätöksenteossa sekä alueiden käyttöä koskeviin toimenpiteisiin ryhdyttäessä.

Oikeusvaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 1 momentin mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 2 momentin mukaisesti viranomaisten on suunnitellaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n 1 momentin mukaisesti maakuntakaavassa virkistystai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella on voimassa rakentamista koskeva rajoitus. Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n 2 momentin mukaisesti alueella, jolla rakentamisrajoitus on voimassa, ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että vaikeutetaan maakuntakaavan toteutumista.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 4 § 3 mom., 9 §, 17 §, 24 § 2 mom., 25 §, 27 §, 28 §, 29 §, 30 §, 31 §, 33 § ja 201 § 1 mom.

Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 1 §, 10 §, 93 § 1 mom. ja 95 § 1 mom.

Ympäristöministeriön asetus (31.3.2000) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 65 § ja 66 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Asunto- ja viestintäministeri

Krista Kiuru

Erityisasiantuntija

Nunu Pesu

LIITE

Valitusosoitus

MAKSU JA JAKELU**Päätös, maksutta**

Keski-Pohjanmaan liitto, Rantakatu 14, 67100 Kokkola

Tiedoksi

Sisäasiainministeriö

Puolustusministeriö

Valtiovarainministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Ympäristöministeriön päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Siltä osin, kun ympäristöministeriö on jättänyt maakuntakaavan vahvistamatta, muulla kuin maakunnan liitolla tai kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta (maankäyttö- ja rakennuslain 191 § 3 momentti). Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valituksen tulee olla perillä virka-aikana eli viimeistään klo 16.15. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ympäristöministeriön päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiamiehen valtakirja, mikäli valituksen on laatinut valittajan valtuuttama asiamies
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo toimitettu viranomaiselle.

Valituksen toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, toimittaa lähetin välityksellä tai sähköpostilla. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakijalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 226 euroa (laki 1213/2010). Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Unioninkatu 16, 00130 Helsinki
puhelinvaihe: 010 36 40200
telekopio: 010 36 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi